

YÜKDAŞIMA XİDMƏTLƏRİ MÜQAVİLƏSİ № AZT-[ ]

Bu Yükdaşıma Xidmətləri Müqaviləsi ("Müqavilə") [ ], 2015-ci il tarixdə aşağıdakı tərəflər arasında bağlanmışdır:

1) [ ] qanunları əsasında yaradılaraq fəaliyyət göstərən, [ ] hüquqi ünvanında qeydiyyatda olan, [ ] tərəfindən təmsil olunan, (bundan sonra "Sifarişçi" adlandırılacaq) şirkət və

2) Azərbaycan Respublikası qanunları əsasında yaradılaraq fəaliyyət göstərən, Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri, Mirzə Davud küçəsi 2236 hüquqi ünvanında qeydiyyatda olan, Nizamnamə əsasında fəaliyyət göstərən Baş Direktor Cənab Pərviz Əliyev tərəfindən təmsil olunan (bundan sonra "Operator" adlandırılacaq) "**Azərtrans Ltd**", məhdud məsuliyyətli cəmiyyəti.

Bu müqavilədə, Sifarişçi və Operatora bəzən fərdi şəkildə "Tərəf", müştərək şəkildə isə "Tərəflər" adlandırıla bilər

NƏZƏRƏ ALARAQ Kİ,

1) Sifarişçi cari müqavilənin Əlavəsində göstərilən keyfiyyət xüsusiyyətlərinə və kəmiyyətə uyğun olan, Operatorun Terminalında ("Terminal") DAP şərti ilə yerləşdirilən onun götürə biləcəyi Yüklərə malikdir;

2) Operator avadanlıqdan istifadə etmək və digər hüquqları özündə saxlayır və Yüklərin tranzit daşınması üçün lazımı səriştəyə malikdir;

3) Sifarişçi Yüklərin Operator Terminalından Qaytarılma Məntəqəsinədək daşınmasına Operatoru cəlb etməyə maraqlıdır;

BUNUNLA, bu sənəddə göstərilən qarşılıqlı razılaşmanı və habelə qəbulu və kafiliyi qəbul edilən digər yaxşı və dəyərli fikirləri nəzərə alaraq, Tərəflər aşağıdakı kimi razılaşırlar:

1. MÜQAVİLƏNİN QÜVVƏDƏ OLMASI ÜÇÜN İLKİN ŞƏRTLƏR VƏ ƏSAS TƏLƏBLƏR

1.1. Sifarişçi aşağıdakıları təmin etməlidir:

1.1.1. Sifarişçinin Yük üzərində səlahiyyətini təsdiq edən və Sifarişçiyə Yüklərin Operator Terminalından sonrakı daşınması yoluna icazə və çatdırılma hüququ verən normal qaydada icra edilən və etibarlı satınalma müqaviləsi;

1.1.2. Əgər tələb olunarsa həvalə etmə və əvəzlənmə hüququ ilə bu Müqavilə çərçivəsində Yüklərin daşınması ilə əlaqədar Sifarişçi adından hər hansı tələb olunan işləri görmək üçün Operatora yaxud onun istənilən subpodratçı(lar)ına səlahiyyət verən lazımi tərzdə icra edilən və etibarlı etibarnamə;

1.1.3. Əgər tələb olunarsa Sifarişçi adından gömrük və yük sənədlərinə vurulmaq üçün Sifarişçinin stamp və möhürü;

1.1.4. Yüklərin daşınması üçün Operator tərəfindən məntiqli şəkildə tələb olunan hər hansı digər sənəd.

1.2. Əgər Sifarişçi üçün müvafiq daşınma xidmətlərinin dayandırılmasına və/və ya təxirə salınmasına gətirib çıxaran həll olunmamış mübahisələr, iddialar yaxud ödənilməmiş xidmətlər halında yaxud əgər Sifarişçi yuxarıda Maddə 1.1-də göstərilən sənədləri Operatora təqdim edə bilməzsə, onda Operator istənilən zaman Müqaviləni öz məsuliyyəti ilə dərhal təxirə salmaq və/və ya ona xitam vermək hüququna malik olacaqdır.

2. ƏLAVƏNİN QÜVVƏDƏ OLMASI ÜÇÜN İLKİN ŞƏRTLƏR

2.1. Aylıq əlavənin qüvvədə olması üçün ilkin şərtlər (yükün/yaxud onun bir hissəsinin aylıq ötürülməsinə imkan verən) gözlənilən xidmətlərin dəyərinin yaxud növbəti ay ərzində tranzit yolu ilə daşınacaq Yüklərin Nəzərdə tutulan həcmi üçün 100 (yüz) % avans məbləği.

2.2. BTC variantlı xidmətlərin görülməsi üçün əlavə ilkin şərtlər:

2.2.1. İcra edilən və tam şəkildə qəbul edilən Koordinasiya Sazişinə qoşulma Sənədi formasında Sifarişçinin Bakı-Tbilisi-Ceyhan Boru Xətti Şirkəti və Operatorun daxil olduğu, onlar arasında bağlanmış Çatdırılma Məntəqəsinin Koordinasiya Sazişinə (“ÇMKS”) qoşulması;

2.2.2. Sifarişçi və Bakı-Tbilisi-Ceyhan Boru Xətti Şirkəti arasında bağlanan qüvvədə olan nəqliyyat sazişi;

2.3. Aşağıdakı hər hansı səbəbdən, tranzit yolu ilə daşınmaq üçün nəzərdə tutulan Yükün tutumunda azalma və/və ya çatışmazlıq olarsa, onda istənilən şübhəni istisna etmək üçün, Operator hər hansı bir tutumun istənilən təsdiqlənmiş təyinatını və yerinin dəyişdirilməsini yenidən nəzərdən keçirmək hüququna malik olacaqdır:

2.3.1. Xəzər Regionunda istehsal edilən və uzunmüddətli müqavilələrə uyğun tranzit qaydada daşınan xam neftin səhm / norma həcmi ilə əlaqədar olan yüklərin (BP, Exxon, ARDNŞ, TCO, Kashagan və HPBS-nin digər iştirakçıları, və s.-in tutumları), ARDNŞ və onun filiallarının neft məhsulları, sabit tutum öhdəlikləri və / və ya hökumətlərarası müqavilələr çərçivəsində tranzit şəkildə daşınan istənilən digər yaxud oxşar tutumlu yüklərin tranzit daşınmasında olan artım və / və ya hər hansı dəyişiklik;

2.3.2. Əsas ixrac kəmərinin (BTC və digərləri tərəfindən idarə edilən Bakı-Tbilisi-Ceyhan boru xətti) mövcud gəmi və / və ya dəmir yolu və / və ya boru xətti yük tutumlarında olan azalma, dövlət yükdaşıma şirkətlərinin/səlahiyyətli orqanlarının hərəkətləri yaxud hərəkətsizlikləri;

2.4. Operator tərəfindən hər hansı təyin edilmiş miqdarın təsdiqi Yüklərin Qaytarılma məntəqəsinə ilkin çatdırılması və yola salınması qrafikinə təmin olunmasından asılıdır.

2.5. Aylıq Əlavənin icrasından əvvəl, Sifarişçi yükün xüsusiyyətlərini və habelə onun mənşeyini və tranzit daşınması üçün hazır olduğunu təsdiqləyən sənədləri, o cümlədən Yüklərin alış müqaviləsi kimi sənədləri təqdim etməlidir.

Aylıq Əlavə yalnız belə sənədlər Sifarişçi Tərəfindən Operatora təqdim olunduqdan sonra imzalanmalıdır.

3. MÜQAVİLƏNİN PREDMETİ

3.1. Bu müqavilənin şərtləri daxilində, Sifarişçi Operatoru Yükün satılma təfərrüatları barədə məlumatlandırılmalı və Operator isə belə nominasiyanı aldıqdan sonrakı 7 (yeddi) iş günü ərzində Sifarişçi üçün tutumun mövcud olmasını nəzərdən keçirərək təsdiqlə geri qaytarmalıdır ki, bu zaman da hər iki tərəf aylıq Əlavəni imzalamalıdır. Belə təsdiq gələn ay üçün planlaşdırılmış ümumi həcmə əsasən müvafiq tutumun olması, cari ay ərzində Yüklərin faktiki axını, yüklərin mövcudluğu və habelə cari Müqavilədə, Maddə 2-də müəyyən edilmiş tutum üzərində üstünlük hüquqları və / və ya xidmət planına əsasən texniki məhdudiyyətlərdən asılıdır.

3.2. Şübhələri istisna etmək üçün, Operator tərəfindən göstərilən xidmətlərə ("Xidmətlər") aşağıdakılar və sair növlər daxil edilir:

3.2.1. Müvafiq Əlavəyə uyğun olaraq ("Çatdırılma məntəqəsi") Operatorun Terminalında Sifarişçinin gəmilərindən Yükün qəbulu və boşaldılması;

3.2.2. Çatdırılma Məntəqəsində Yükün toplanması;

3.2.3. Müvafiq Əlavəyə uyğun olaraq yükün saxlanması, qarışdırılması və qızdırılması.

3.2.4. Yüklərin cari Müqaviləyə uyğun olaraq vaxtında daşınmasını təmin etmək üçün xidmətlərlə əlaqədar daşınma sənədlərinin, o cümlədən, Azərbaycan və Gürcüstan Respublikalarında bütün orqanları ilə əlaqədar sənədlərinin hazırlanması, sistemləşdirilməsi və Sifarişçinin müvafiq yardımı ilə bütün digər sistemləşdirmələr, xəbərdarlıqlar və qeydiyyatlar. Belə xidmətlərin təmin edilməsində Sifarişçinin faydası üçün belə sistemləşdirilmə, xəbərdarlıq və işlənilməsinə yardım etmək məqsədilə Operator hər zaman ən yaxşı səylərini ortaya qoymalıdır. Tələb edildikdə Sifarişçi belə sistemləşdirilmə, xəbərdarlıq və

qeydiyyatların yaxud müvafiq yükdaşınma sənədlərinin surətləri ilə təmin olunmalıdır.

3.2.5. Yüklərin dəmir yolu sisternlərinə yüklənməsi ("Qara Dəniz Variantı");

3.2.6. Bakı-Tbilisi-Ceyhan obyektlərinin boru xətti ilə Yüklərin çatdırılması. Müvafiq əlavədən asılı olaraq BTC variantı xidmətlərinin göstərilməsi üçün əlavə şərtləri özündə əks etdirən Müqavilənin təqdim edilməsi;

3.2.7. Yüklərin CPT AzRW/GRW dəmir yolu stansiyası yaxud FOB Qara Dəniz Terminalı şərti ilə çatdırılması üçün Sifarişçi tərəfindən yük-ekspedisiya xidmətləri tələb olunarkən, Gürcüstan hissəsinin Tərəfləri Azərbaycan və / və ya Gürcüstan hissəsinin və Gürcüstandakı uyğun terminallarının müvafiq dəmir yolu subpodratçılarının şərtlərinə uyğun olaraq cari Müqaviləyə əlavəni imzalayacaqlar.

3.3. Çatdırılma və Qaytarılma məntəqəsində gömrük rüsumları və müştəri broker xidmət haqqı cari Müqaviləyə müvafiq Əlavədə razılaşdırılacaqdır.

3.4. Digər Yükgöndərənlərə oxşar xidmətlərin göstərilməsi üçün Operatorun müqavilə hüququ baxımından Cari Müqavilə müstəsna deyildir.

3.5. Tərəflər arasında olduğu kimi, cari müqavilə əsasında Operator tərəfindən daşınan Yüklərin adları göstərilən Xidmətlərin bütün dövrü ərzində Sifarişçinin ixtiyarında qalacaqdır.

3.6. Hər hansı şübhəni istisna etmək üçün Tərəflər razılaşır ki, yükdaşınmanın bütün və ya istənilən komponentlərini təmin etmək üçün Operator Azərbaycan Respublikası və Gürcüstandakı müvafiq dövlət və / və ya özəl şirkətlərlə olan bütün və lazımi sazişlərə (müqavilələrə) qoşulmaqla yükdaşımaları təşkil edəcəkdir.

3.7. Bu Müqavilə onu hər iki Tərəfin imzaladığı andan və yuxarıda 1.1 bəndində göstərilən ilkin şərtlərin ödəndiyi vaxtdan qüvvəyə minəcək və Müqavilə şərtlərinə uyğun olaraq ona xitam verilənədək yaxud Sifarişçi tərəfindən çatdırılan mal Operator tərəfindən geri qaytarılmaqla Tərəflərlə bütün hesablar tənzimlənənədək 12 ay müddətində qüvvədə qalacaqdır.

3.8. İstənilən tərəf 30 gün öncə yazılı bildiriş təqdim etməklə bu Müqaviləyə xitam vermək hüququna malikdir. Bu Müqavilə yalnız Tərəflərin yazılı razılaşması ilə yenilənə bilər.

4. YÜKDAŞIMA ŞƏRTLƏRİ

4.1. Yük çatdırılma məntəqəsindəki çatdırılma şlanqı və gəminin yük kollektoru arasındakı flans birləşməsini keçən andan yükün mühafizəsi və itkiləri üzrə risklərin cavabdehliyi Sifarişçidən Operatora keçir. Yük lazımı qaydada yükləndikdən (Qara Dəniz variantı üçün) və qatar yükünü formalaşmış qatar Terminalin ərazisini tərk etdikdən sonra yaxud BTC variantı üçün, Yük ÇMKS-ə uyğun olaraq BTC giriş Məntəqəsinə çatdırıldıqdan sonra, Sifarişçiyə qaytarılan Yükün mühafizəsi və itkilər üzrə risklərinin cavabdehliyi Operatordan Müştəriyə keçəcəkdir. Yük-ekspedisiya xidmətləri tələb olunarkən yükün mühafizə üzrə cavabdehliklərin ötürülməsi Operatordan Sifarişçiyə əlverişli Qaytarılma Məntəqəsində baş verir.

4.2. Sifarişçi Operatoru müvafiq Əlavədə göstərilən keyfiyyət xüsusiyyətlərinə uyğun gələn Yüklə təmin etməlidir. Əgər Yük tələblərə uyğun gəlmirsə, onda Operator standart(lar)a cavab verməyən istənilən belə yükü qəbul etmək cavabdehliyindən azaddır. Operator belə Yüklü o halda qəbul edə bilər ki, Sifarişçi yazılı şəkildə təminat versin ki, Qaytarılma Məntəqəsində qəbul edəcək və bu Yükün qəbulu, saxlanması və yüklənməsi ilə əlaqədar bütün təsdiqlənmiş əlavə xərcləri, o cümlədən, Terminal boru xətlərinin və sahil rezervuarlarının təmizlənməsi nəticəsində yaranacaq xərcləri ödəyəcəkdir.

4.3. Bu Müqavilənin müddəti ərzində texniki qalıq kimi, Əlavədə göstərilmiş həcmə ekvivalent olaraq Yükün qalıq miqdarı yükdaşıma sistemində qalacaqdır. Yükdaşıma sistemində qalmış hər hansı nasoslana bilməyən miqdar bu Müqavilənin başa çatarkən yaxud hər hansı yükün daşınmasında yaranan üç aydan böyük gözlənilən fasilə halında Sifarişçiyə qaytarılacaqdır. Belə hallarda, qalıq malın götürülməsi məqsədilə, Sifarişçi qabaqcadan xəbərdarlıq təqdim

etməlidir. Tərəflər qalıq malın yüklənməsi üçün müəyyən edilmiş tarixi razılaşdırmalıdır. Qalıq malın qaytarılması ilə əlaqədar təmizlənmə və kənarlaşdırma xərclərinin paylaşdırılması üçün əlavə şərtlər Əlavədə razılaşdırılacaqdır.

5. TƏRƏFLƏRİN ÜMUMİ ÖHDƏLİKLƏRİ

5.1. Sifarişçi bu Müqaviləyə və Əlavəyə uyğun olan məbləğlərdə Xidmətlərin göstərilməsi üçün Operatora Xidmət Haqqları ödəyəcəkdir.

5.2. Sifarişçi razılaşdırılmış çatdırılma qrafiki və təsdiqlənmiş çatdırılma tarixlərinə uyğun olaraq gəmilərin vaxtında gəlib çıxması və boşaldılmasını təmin edəcəkdir.

5.3. Sifarişçi Çatdırılma Məntəqəsinə boş dəmir yolu sistemlərinin vaxtında çatdırılması və yüklənmiş sistemlərin Qaytarılma Məntəqəsindən yola salınmasının təmin edilməsi üçün cavabdehlik daşıyır.

5.4. Sifarişçi təmin etməlidir ki, çatdırılan Yüknün faktiki keyfiyyəti və vəziyyəti Operatorun Terminalında boşaldılma, saxlanma və yüklənmə üçün münasibdir. Sifarişçi cari Müqavilənin tələblərinə uyğun gəlməyən Sifarişçi Yüknün çatdırılmasından yaxud bununla əlaqədar yaranan istənilən və bütün ziyan, zərər, öhdəlik, tədbirlər, tələblər, iddialar, xərclər və məsrəflər (o cümlədən müvafiq məhkəmə xərcləri və məsrəfləri) üzrə bütün öhdəlikləri öz üzərinə götürməli və Operatoru bunlara qarşı sığortalamalı və bunlardan Operatoru zərərsiz vəziyyətdə saxlamalıdır.

5.5. Razılaşdırılır ki, Sifarişçi Çatdırılma Məntəqəsində Yüknü Operatorun mühafizəsinə ötürülməzdən öncə yaxud Qaytarılma Məntəqəsində Sifarişçi Yüknün mühafizəsini qəbul etdikdən sonra yaranan bütün əməliyyat, hüquqi və digər xərclərə görə cavabdeh və tam məsul olacaqdır və Müştəri öz hesabına, məhdudiyyətsiz olaraq aşağıdakıları təmin edəcəkdir:

5.5.1. Göndərmə limanı da daxil olmaqla Çatdırılma Məntəqəsində çatmazadan öncə, tətbiq oluna bilən Müştəri Yüknün yoxlamalarının təyin edilməsi və koordinasiyası.

5.5.2. Yük göndərmə limanında gəminin yüklənmələri ilə əlaqədar liman haqqları ödənişlərinin edilməsi yaxud buna səbəb olması.

5.5.3. Yükün göndərilmə qrafikinə uyğun olaraq Sifarişçinin dəmir yolu yük daşınması üzrə müvafiq Müqavilə şərtlərini və dəmir yolu sifarişlərini təmin etdiyi barədə Operatoru sübutlarla təmin etməsi.

5.5.4. Bütün dəniz yükdaşımaları xərcərinin, o cümlədən buksir, pilotaj, ekspeditor agentliyi haqları, boşdayanma haqqları, ölü yüklərin xərcləri və məsrəfləri və habelə göndərilmə limanında, Çatdırılma Məntəqəsində və / və ya Qaytarılma Məntəqəsində Operatorun yazılı tələbi ilə əlavə sənədlərin təqdim edilməsi.

5.5.5. Bütün dəmir yolu yükdaşıma xərclərinin gömrük haqlarının və rüsumlarının, o cümlədən stansiya xərcləri, müştəri broker xidmətləri və sair xərclərin ödənişi.

5.6. Sifarişçiyə heç bir əlavə xərc və məsrəflər vermədən Operator (i) Müqavilə ilə əlaqədar ortaya çıxan hər hansı müvafiq sualları və naharatçılıqları barədə məsləhətləşmək və məsləhəti dinləmək (ii) bu Müqavilə ilə nəzərdə tutulan fəaliyyətlərlə əlaqədar Sifarişçi və Sifarişçinin səlahiyyətli nümayəndələri əməkdaşlıq etmək.

5.7. Sifarişçi tərəfindən edilmiş və Operator tərəfindən təsdiqlənmiş Yük nominasiyalarına əsasən, fors-major yaxud cari Müqavilədə nəzərdə tutulan digər səbəblər istisna olmaqla, Operator bu Müqavilədə nəzərdə tutulan bütün Xidmətləri cəld və çalışqanlıqla yerinə yetirməlidir,

5.8. Operator Sifarişçidən əməliyyat üçün lazım olan istənilən məlumatı tələb etmək üçün cavabdeh olacaqdır və Sifarişçi məlumatı cari Müqaviləyə uyğun şəkildə təqdim etmək üçün cavabdehlik daşıyacaqdır. Sifarişçi nominasiyaların hazırlanması və bu Müqavilədə tələb olunan və Operatora Xidmətlərin göstərilməsində müvafiq şəkildə lazım olan bu və ya digər məlumatı təqdim etməlidir.

5.9. Müqavilədə göstərilən Xidmətlər üzrə öz öhdəliklərini məhdudlaşdırmadan, Operatorun cavabdehliyinə daxil olmayan, ləngimələr, dayanmalar yaxud Yükün Korridorla daşınmasında digər əngəllər yaradan hadisələr baş verərkən yaxud

baş vermək üzrə olarkən, Operator dərhal elektron poçtla, faksla yaxud telefonla və sonrakı yazılı təsdiqlə Sifarişçini məlumatlandırmalıdır və Tərəflər birgə əməkdaşlıqla belə vəziyyəti aradan qaldırmaq və Sifarişçinin Yükünün daşınmasını bərpa etmək

üçün əməkdaşlıq etməlidirlər

6. DƏMİR YOLU YÜK SİSTERNLƏRİNİN TƏCHİZATI, SƏNƏDLƏŞDİRİLMƏSİ, PLANLAŞDIRMASI VƏ MƏLUMAT AXINI

6.1. Dəmir yolu qaimələrinin və dəmir yolu sifarişlərinin doldurulması üzrə təlimat.

6.2. Sifarişçi boş dəmir yolu sisternlərinin (DYS) razılaşdırılmış yüklənməsindən ən azı 5 (beş) iş günü əvvəl boş dəmir yolu sisternləri üçün dəmir yolu fakturalarının və lazımı qaydada hazırlanmış dəmir yolu sifarişlərinin doldurulması barədə Operatora düzgün təlimatın verilməsini təmin etməlidir. Səhv təlimat yaxud lazımı qaydada hazırlanmış dəmir yolu sifarişlərinin olmaması səbəbindən hər hansı mümkün ləngimələr yaxud əlavə xərclər Sifarişçinin xərcləri hesabına ödəniləcəkdir.

6.3. Gündəlik planlaşdırılma

6.4. Sifarişçi DYS-lərin təchizat və yüklənməsinin razılaşdırılmış gündəlik planına uyğun olaraq Operator Terminalında Sifarişçinin Yükünü yükləmək üçün texniki cəhətdən möhkəm və münasib DYS-ləri təmin və tədarük etməlidir. Sifarişçinin yükünün daşınması üçün Operator özünə məxsus olan yaxud icarəyə götürdüyü DYS-ləri təmin edərsə, onda Sifarişçi Tərəflərin qarşılıqlı şəkildə razılaşdırdığı əlavə haqqı Operatora ödəməlidir.

6.5. Hər gün, Bakı vaxtı ilə saat 10:00-a, Sifarişçi Operatoru Operator Terminalindəki boş DYS-lərin aylıq və gündəlik təchizat planı, müvafiq yükləmə və yola salma planı ilə təmin edəcəkdir. Gündəlik təchizat planı ehtimal edilən gəlmə vaxtını, boş DYS-lərin gündəlik və aylıq miqdarının təchizatını müəyyən etməlidir.

6.6. Hər gün, Bakı vaxtı ilə saat 12:00-a Operator Sifarişçini boş DYS-lərin aylıq və gündəlik yenilənmiş planını ilə təchiz etməlidir.

6.7. Cari günün Bakı vaxtı ilə saat 08.00-dan - 08.00-dək davam edən müddəti üçün Tərəflərin razılaşdırdığı gündəlik təchizat, yükləmə və yollama planları yekun variant olacaqdır. Operator razılaşdırılmış yükləmə planının icrası üçün cavabdehlik daşıyır və Sifarişçi isə gündəlik təchizat və yollama planının icrası üçün cavabdehlik daşıyır.

6.8. Gündəlik məlumat mübadiləsi

6.9. Hər gün, Bakı vaxtı ilə saat 12:00-a Operator Terminalindən, 24 saat ərzində yola salınan və cari günün Bakı vaxtı ilə saat 08.00-da başa çatan dövr ərzində yollanmış DYS-lər barədə Operator aşağıdakı məlumatı təmin etməlidir: dəmir yolu qaimə fakturalarının surətləri, dəmir yolu qaimə fakturalarının nömrələri, Yükün növü, Yükün sahibi, hər DYS-in çəkisi və DYS-lərin sayı barədə məlumat.

7. GƏMİNİN TƏYİN EDİLMƏSİ VƏ ÇATDIRILMA MƏNTƏQƏSİNƏ ÇATDIRILMA PLANI

7.1 Sifarişçi ən gec cari ayın 5(beş) günü ərzində +/- 5 (beş) faiz əməliyyat dozumluluğu ilə, Çatdırılma Məntəqəsindən Yükləmə miqdarının daşınması üçün növbəti ayın aylıq çatdırılma və göndərilmə qrafikini ("Aylıq planı") Operatora çatdırmalıdır.

7.2 Müştərinin aylıq planında alt bənd 5.1-ə uyğun olaraq tələb olunan keyfiyyət, kəmiyyət, mənşə ölkəsi, yükün tipi, gəmilərinin DWT-si, Çatdırılma Məntəqəsində gəmilərin çatdırılma tarixi, Terminala çatdırılması dəmir yolu sisternlərinin miqdarı və operatorun tələb etdiyi müvafiq məlumatlar daxildir.

7.3. Altbənd 2.2 və 3.1-ə uyğun olaraq Sifarişçinin verdiyi aylıq plana öz razılığını yaxud düzəlişlər tələbini verməlidir.

7.4 Şifarişçi Çatdırılma Məntəqəsində təyin olunmasından 3 (üç) gün əvvəl hər gəmi üçün öz məsləhətini verməlidir.

7.5. Operator Sifarişçi tərəfindən verilmiş gəmi təyinatı barədə öz razılığını yaxud dəyişikliklər tələbini bu məlumatı aldıqdan sonra bir (1) iş günü ərzində verməlidir. Əgər belə razılıq verilibsə, onda Operator təyin olunan gəminin adı və yerini Sifarişçi ilə məsləhətləşməlidir, belə razılıq verilənədək Operatorun bu təyinatla əlaqədar müqavilə üzrə heç bir öhdəçiliyi olmayacaqdır.

7.6. Sifarişçi Çatdırılma Məntəqəsində gəminin ETA-sı barədə Operatorla məsləhətləşməni müntəzəm olaraq təmin etməlidir.

7.7. Çatdırılma məntəqəsində boşalma üçün nəzərdə tutulmuş bütün gəmilər, adətən Xəzər dənizindən keçib yük daşıyan və ya buna oxşar yük daşıyan gəmilər olmalıdır. Əks halda Çatdırılma Məntəqəsində yükün lövbərlənməsi və göndərilməsi də daxil olmaqla, onlar daşınma məqsədləri üçün yararlı olmalıdır.

8. SAXLANILMA ŞƏRTLƏRİ

8.1. Maksimum icazə verilə bilən saxlanma həcmi aylıq Əlavədə razılaşdırılacaqdır, amma heç bir halda Operator Çatdırılma Məntəqəsində aylıq təyin olunmuş və qəbul edilmiş həcmə 50%-dən artıq saxlanmaya yol verməməlidir.

8.2. Boşaldılan Xəzər gəmisi partiyasının maksimum saxlanma dövrü əgər belə saxlanma Operator tərəfindən təsdiqlənməyibsə yaxud Operatorun təsdiqlədiyi

qrafikə uyğun sisternin vaxtında yükənməsində Operatorun birbaşa səhvi deyilsə onda bu müvafiq Əlavədə müəyyən edilmiş saxlanma dövrünü aşmamalıdır.

8.3. Alt bənd 8.2-də göstərilən saxlanma müddətindən artıq müddətdə saxlanmada olan hər bir gəmi partiyası üçün, Operatorun hüququ olacaqdır ki, Terminaldakı saxlanılan miqdara FIFO qaydası ilə hər bir metrik ton üzrə bu Müqavilənin Əlavəsində müəyyən edilən əmsalla əlavə saxlanma haqqı tutsun.

8.4. Operatorun heç bir hüququ yoxdur ki, Sifarişçinin təqdim etdiyi və Operatorun təsdiqlədiyi çatdırılma planına uyğun olandan artıq saxlama tutumu olan Sifarişçinin gəmilərini boşaltsın və o Çatdırılma Məntəqəsində bununla bağlı yarana biləcək heç bir iddiaya görə cavabdehlik daşımır, bir şərtlə ki, Operator dəmir yolu sisterninin yüklənməsində öz öhdəliklərini lazımi qaydada, yola salma planına uyğun həyata keçirmiş olsun.

8.5. Sifarişçi Yüku ilə yüklənmiş dəmir yolu sisternlərinin istənilən marşrut nöqtəsində həbsi yaxud saxlanması halında, Azərbaycan dövlət orqanları və Sifarişçi arasında olan bütün mübahisələr səbəbindən bütün dəmir yolu iddiaları və demerec xərcləri Sifarişçinin hesabına ödəniləcəkdir. Operator istənilən belə hadisələr barədə yazılı bildiriş verməlidir. Belə halda Sifarişçi bu Müqavilədə Bənd 8-ə əsasən saxlanma haqqına görə cavabdehlik daşır.

8.6. Əgər Sifarişçinin səhvi ucbatından Yüku Müqavilədə göstərilən müddətdən artıq Operatorun nəzarətində qalarsa, onda Sifarişçi Operatoru Yüku belə saxlanması ilə əlaqədar yaranan bütün xərclər və zərərlərdən, o cümlədən dəmir yol sisternlərinin kontrstaliyasından, gəmilərin kontrstaliyasından, üçüncü şəxslər də daxil olmaqla saxlanma xərclərindən kənar saxlamalıdır.

Yuxarıda göstərilən Yüku Müqavilədə göstərilən vaxtı başa çatdıqda yaxud bu ləğv olunduqda onda Operator bu Yüku götürülməsi üçün Şifarişçiyə yazılı məlumat göndərməlidir. Belə bildirişdən sonra 30 gün ərzində yuxarıda göstərilən Yüku götürülməməsi halında, Operatorun hüququ olacaqdır ki, Operatorun nəzarətində olan Yüku adının ötürülməsi üçün gömrük işçilərinə və / və ya digər müvafiq orqanlara müraciət etsin. Bundan sonra Operatorun hüququ olacaqdır ki,

bu Yüku ən azı 3 (üç) beynəlxalq neft satan şirkətə təklif etsin, bunlardan ən yaxşı təklifi qəbul etsin və Yüku satsın. Operatora çatması qalıq xərclər və / və ya zərərlər alınan məbləğdən çıxıldıqdan sonra yerdə qalan məbləğ Sifarişçiyə ötürüləcəkdir.

9. ÖDƏNİŞ ŞƏRTLƏRİ

9.1. Sifarişçi göstərilmiş Xidmətlərə görə Müqavilənin Əlavəsinə (və istənilən digər aylıq Əlavələrə) uyğun təyin edilmiş Yüku hər ümumi MT üçün ABŞ Dolları ilə Operatora haqq ödəyəcəkdir ki, bunun da məbləği müvafiq vergilərdən azad deyildir.

9.2. Xidmət haqları aylıq haqlar kimi hər Yüku növünə uyğun olaraq xidmətlər üçün müvafiq Əlavə ilə müəyyən olunacaqdır.

9.3. Aylıq Əlavəni imzaladıqdan sonra, Operator Bənd 2-də göstərilən kimi, cari ayın xidmət haqqının 100 %-i (yüz faizi) məbləğinə hesab faktura təqdim edəcəkdir.

9.4. Bu Müqavilə çərçivəsində daşınan Yüku faktiki həcmi aylıq əsaslarla qabaqcadan ödənişlə yoxlanılacaqdır.

9.5. Əgər Sifarişçi Xidmətlər üçün məbləği ödəyibsə amma Müqavilənin müvafiq dövrü ərzində Yüku çatdırmayıbsa, onda Operator müvafiq tranzit yükdəşimə həcmi üçün ehtiyat məqsədilə bu məbləğin 10%-ni kompensasiya kimi tutacaqdır.

9.6. Əgər Operator Müqavilə dövrü ərzində Sifarişçinin Yüku üçün hər hansı tranzit yüku həcmi təmin edə bilməzsə, onda Operator bütün qabaqcadan ödənilmiş məbləğləri Sifarişçiyə qaytaracaqdır..

9.7. Hesab fakturaları üzrə məbləğlər onların hər birinin alındığı tarixdən keçən 5 (beş) gün ərzində Operatorun bank hesabına ödəniləcəkdir.

9.8. Sifarişçi və Operator rüblük üzləşmə aparacaqlar ki, buraya da xidmət haqqı, saxlanma və digər təsdiqlənmiş demerək haqları daxil olacaqdır. Operator ilkin üzləşmə aktını rübün son ayından sonra növbəti ayın 15 (on beş) günü ərzində Sifarişçinin təsdiqi üçün təqdim etməlidir.

9.9. Sifarişçi Operatora artıq saxlanma üçün məbləği və habelə bu Müqavilə çərçivəsində ödənilməli olan digər ödənişləri Operatordan müvafiq hesab fakturaları əgər hesab fakturalar vacib deyildirsə, onda tələbləri aldığı tarixdən sonra on (10) gün müddətində ödəməlidir, hər gecikən gün üçün Operator tərəfindən 0.10% münasib faiz dərəcəsi tətbiq oluna bilər.

9.10. Sifarişçi müvafiq yurisdiksiyanın qanunlarına əsasən öz xərci hesabına vergilər üzrə bütün öhdəlikləri və tələbləri ödəməlidir.

9.11. Operator öz xərci hesabına, Operatorun cari Müqavilə çərçivəsində fəaliyyəti nəticəsində Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun vergilər üzrə yaranan bütün öhdəlikləri və tələbləri ödəməlidir.

9.12. Operator və Sifarişçi bu Müqavilə çərçivəsində Xidmətlər üçün ən aşağı Dövlət Haqqlarına nail olmaq üçün əməkdaşlıq etməlidirlər. Amma əgər, bu Müqavilə dövründə Sifarişçinin Yükünün daşınmasına birbaşa şamil edilən Dövlət Haqqları müvafiq dövlət qurumları tərəfindən artırılarsa, ləğv edilərsə yaxud dəyişdirilərsə, onda Operator Dövlət Haqqlarında olan belə artım barədə Sifarişçini məlumatlandırmalıdır və Operatorun xərclərində olan artımlar barədə yoxlana bilən sənədləri təqdim etməlidir.

9.13. Operator Bənd 9-a uyğun olaraq Sifarişçinin ödənişi cəld icra etməməsinə görə bütün növ Xidmətlərin icrasını dayandırmaq hüququnu özündə saxlayır və o bu halda Sifarişçi tərəfindən ediləcək hər hansı iddiaya görə cavabdehlik daşımayacaqdır. Gündəlik Sifarişçinin Operatora ödəməli olduğu ümumi məbləğdən gündəlik 0.5% müvafiq cərimə hər gün Sifarişçinin ödəniş gecikdirməsinə görə onun borcuna əlavə olunacaqdır.

10. YOXLAMA VƏ YOL İTKİLƏRİ

10.1. Çatdırılma Məntəqəsi və Qaytarılma Məntəqəsində və yükdaşıma zamanı vaxtaşırı tələb oluna bilən digər belə yerlərdə müvafiq standartlara uyğun keyfiyyət və kəmiyyət yoxlamalarını icra etmək üçün Sifarişçi tanınmış müstəqil beynəlxalq

müfəttiş ("Müfəttiş") təyin etməlidir. Müstəqil müfəttiş tərəfindən təqdim edilən bütün yoxlama xərcləri 100% Sifarişçinin xərcinə əlavə olunacaqdır.

10.2. Operator keyfiyyətdə olan variasiyaya görə heç bir cavabdehlik daşımayacaqdır bir şərtlə ki, bu variasiya müvafiq standartlara əsasən təkrar istehsal edilmə limitləri çərçivəsində olsun. Operator yalnız o kəmiyyət və keyfiyyət iddialarına görə məsuliyyət daşıyacaqdır ki, bunlar da Operatorun təsdiqlənmiş və müvafiq qaydada sənədləşdirilmiş günahı ucbatından baş verib.

10.3. Operatora çatdırılan Yüklərin miqdarı Çatdırılma terminalında quraşdırılmış Sayğac vasitəsilə ölçülən gəminin ümumi həcm formasına uyğun olaraq müəyyən olunacaqdır. Əgər Çatdırılma Terminalında Sayğac olmazsa, onda gəminin ümumi həcm forması sahil rezervuar ölçüsünə uyğun müəyyən olunacaqdır. Operatora çatdırılan Yüklərin keyfiyyəti, Xəzər gəmisinin boşaldılması başa çatdıqdan sonra, Çatdırılma Məntəqəsində verilən və Müfəttiş tərəfindən imzalanan sahil rezervuar nümunəsinə uyğun keyfiyyət sertifikatı ilə müəyyən olunur.

10.4. Qara Dəniz variantı üçün: Sifarişçiyə qaytarılan Yüklərin miqdarı Çatdırılma Məntəqəsində Müfəttiş tərəfindən təsdiqlənən ümumi dəmir yolu fakturası rəqəmlərinə (vakkuumda) əsasən müəyyən olunacaqdır. Sifarişçiyə qaytarılan Yüklərin keyfiyyəti Qaytarılma Məntəqəsindəki sisternlərdəki nümunəyə əsasən müəyyən olunacaqdır.

10.5. BTC variantı üçün: Sifarişçiyə qaytarılan Yüklərin miqdarı ÇMKS-ya uyğun olaraq Tənzimlənmiş İlk Xam Neft Miqdarına əsasən müəyyən olunacaqdır. Sifarişçiyə qaytarılan Yüklərin keyfiyyəti ÇMKS-ya uyğun olaraq Ölçmə və Nümunə Götürmə Koordinatorunun təqdim etdiyi Sifarişçinin yükünün aylıq yoxlama məlumatına əsasən müəyyən ediləcəkdir.

10.6. Alt bənd 10.3 və 10.4-ə uyğun ölçmələr əsasında müəyyən edilmiş fərq Tərəflərin bütün çatdırılma və qaytarılma öhdəliklərinin yerinə yetirilməsi yaxud cari Müqaviləyə xitam verilməsinin daha tez baş verən vaxtı hesablanacaqdır.

Müqavilə müddətinin sonunda yaxud o yenilənəndə Tərəflər kəmiyyət çatışmazlığının və keyfiyyət variyasiya hesabatının elektron poçtla yaxud faksla üzləşməsini icra edəcəklər. Sifarişçi qəbul edir ki, yükün ünvanına tranzit daşınması zamanı əməliyyat və təbii itkiləri baş verəcəkdir və ona görə də Operatoru Müqavilənin Əlavəsində Tərəflərin qəbul etdiyi dözümlülük rəqəmləri çərçivəsində bütün itkilərdən, miqdar çatışmazlığından sığortalamalıdır. Yük ekvivalentinin miqdar nəzarəti, razılaşdırılmış itkilərin dözümlülük limiti ilə Sifarişçinin sonrakı razılığı olmadan Operatora keçəcəkdir.

10.7. Şübhələrə yer qoymamaq üçün, Yükün keyfiyyət və kəmiyyətinin təftişi aşağıdakı şəkildə icra ediləcəkdir: (a) gəminin göyertəsində (b) Çatdırılma Məntəqəsindəki sahil rezervuarlarında; (c) Qaytarılma Məntəqəsində dəmir yolu sisternlərinə yükləyərkən.

10.8. Müfəttiş Sifarişçi Yükünün möhürlənmiş nümunələrini sahil rezervuarlarından və dəmir yolu sisternlərindən və habelə Sifarişçinin tələb edə biləcəyi Çatdırılma Məntəqəsi və Qaytarılma Məntəqəsi arasındakı digər təftiş məntəqələrində götürəcəkdir. Müfəttiş belə nümunələri ən azı nümunə götürülən gündən sonra doxsan (90) günlük müddət ərzində yaxud Müştəri tərəfindən məsləhət olunan vaxtadək öz saxlanma yerində saxlamaq üçün möhürləyəcək və qoruyub saxlayacaqdır. Sifarişçi Operatoru Alt Bənd 8.8-ə uyğun icra edilmiş keyfiyyət və kəmiyyət müəyyənləşdirməsi sənədləri ilə təmin edəcəkdir.

10.9. Sifarişçi Operatoru Bənd 10.8-ə uyğun icra edilmiş keyfiyyət və kəmiyyət müəyyənləşdirməsi sənədləri ilə təmin edəcəkdir.

10.10. Yükün Müfəttiş tərəfindən müəyyənləşdirilən kəmiyyət və keyfiyyət ölçmələri son olacaqdır və Tərəflər üçün yekun variant rolunu oynayacaqdır, amma buraya fırlıdaqçılıq və ya bəyan edilmiş səhvlər daxil deyildir. Hər bir Tərəf Yüklər üzərində Çatdırılma Məntəqəsindən Qaytarılma Məntəqəsində aparılmış təftişlərin nəticələri üzrə Müfəttiş hesabat(lar)ının surətini alacaqdır və təftişlərin nəticələri hər bir Tərəfə eyni vaxtda çatdırılacaqdır. Yük daşınma marşrutu üzrə məhsulun keyfiyyəti Operator tərəfindən müvafiq standartlar spesifikasiyası

həddində qorunub saxlanılmalıdır. Tərəflər yuxarıda yazılı şəkildə razılaşdırılmış parametrlərə əsasən sınaq metodlarının xəta dözümlülüyünü (təkrar olunma və təkrar istehsal edilmə) qəbul etməlidirlər.

10.11. Operator əmin olmalıdır ki, Çatdırılma Məntəqəsi və Qaytarılma Məntəqəsindəki bütün yerlərə buraxılırlar ki, onlar sahil rezervuarlarında və boru xəttlərində yaxud digər yerlərdə fiziki ölçmə işləri apara bilsinlər, belə ki, burada Sifarişçinin vaxtaşırı tələbinə əsasən Sifarişçinin Yüku saxlanılır.

10.12. Operator əmin olmalıdır ki, Sifarişçinin təyin etdiyi Müfəttişlər gəmilərin, dəmir yolu sisternlərinin və sahil rezervuarlarının yüklənmə / boşalma əməliyyatlarına vaxtında baş çəkirlər, o cümlədən Çatdırılma və Qaytarılma Məntəqələrində rezervuarların, dəmir yolu sisternlərinin, habelə saxlanma rezervuarlarının təmizliyini, və s. işləri yoxlayırlar.

11. ÇATDIRILMA MƏNTƏQƏSİNDƏ BOŞDAYANMALAR VƏ DEMEREC

11.1. Çatdırılma Məntəqəsində gəmilərin boşaldılması lövbərdə icra olunur. Müvafiq gəmi Çatdırılma Məntəqəsində pilot yüklənmə sahəsinə gəlməlidir və Təsdiqlənmiş Çatdırılma Günü saat 16:00-dək Hazırlıq Bildirişi (HB) verilməlidir.

11.2. Əgər müvafiq gəmi Təsdiqlənmiş Çatdırılma Günü daha tez gələrsə, onda OPERATOR bu gəminin bu səbəbdən Təsdiqlənmiş Çatdırılma Günündən daha tez kontrstaliyası və / və ya lövbər salmasına görə cavabdehlik daşımayacaqdır, amma OPERATOR əlindən gələni etməlidir ki, bu gəmi praktiki cəhətdən mümkün qədər daha tez lövbər sala bilsin. Əgər müvafiq gəmi Təsdiqlənmiş Çatdırılma Günündən daha gec gələrsə, onda OPERATOR əlindən gələni etməlidir ki, bu gəmi praktiki cəhətdən mümkün qədər daha tez lövbər sala bilsin, amma bu gəminin demerecinə görə o heç bir cavabdehlik daşımayacaqdır.

11.3. Əgər müvafiq gəmi gec gələrsə, onda bu gəminin boşaldılması ləngiyə bilər, çünki bu zaman vaxtında gələn digər gəmilərin boşaldılmasına üstünlük veriləcəkdir. OPERATOR əlindən gələni etməlidir ki, bu gəmi praktiki cəhətdən mümkün qədər daha tez mövqe tuta bilsin.

11.4. Əgər müvafiq gəmi vaxtında gələrsə, boşdayanma HB aldıqdan sonra altı (6) saat, yaxud şlanqlar birləşdirilənədək çəkəcəkdir, bunların daha tez baş verəninədək bu boşdayanma davam edəcəkdir.

11.5. Əgər müvafiq gəmi Təsdiqlənmiş Çatdırılma Günündən daha tez gələrsə, boşdayanma Təsdiqlənmiş Çatdırılma Günü altı (6) saat, yaxud şlanqlar birləşdirilənədək davam edəcək, bunların daha tez baş verənə qədər bu boşdayanma davam edəcəkdir.

11.6. Əgər müvafiq gəmi gec gələrsə, boşdayanma, gəminin faktlar hesabatında (FH) yazıldığı və Terminal operatoru tərəfindən imzalandığı kimi, şlanqlar birləşdirilənədək davam edəcəkdir.

11.7. Gəminin boşdayanması yaxud əgər gəmi demerecdədirsə onun demerci, gəminin faktlar hesabatında (FH) yazıldığı və Terminal operatoru tərəfindən imzalandığı kimi, şlanqlar və birləşmələr ayrılanadək davam edəcəkdir.

11.8. Maksimum boşdayanmalara, aşağıda qeyd edildiyi kimi, o vaxt icazə veriləcəkdir ki, bu zaman ŞİRKƏT yaxud onun sifarişçisi Çatdırılma Məntəqəsində, boşaldılması gəminin yeganə lövbərdə boşaltmasını və digər adi liman və gəmi prosedurlarını 24 saat ərzində başa çatdıra bilsinlər.

11.9. Əgər Sifarişçinin dəniz subpodratçısının hər hansı hərəkəti yaxud hərəkətsizliyi səbəbindən gəmi tərəfindən istifadə olunan boşdayanma vaxtı icazə verilən boşdayanma vaxtından çox olarsa, onda Operatorun birbaşa buradan yaranan əlavə sənədləşdirilmiş xərcləri, o cümlədən digər sifarişçinin gəmisinin demerec xərclərindən və s. Operatoru sığortalamağı və bu xərcləri ödəməyi öz öhdəsinə götürəcəkdir.

11.10. Əgər gəminin istifadə etdiyi boşdayanma vaxtı icazə verilən boşdayanma vaxtından çox olarsa, əgər bu hallar Sifarişçinin yaxud onun dəniz subpodratçısının hər hansı hərəkəti yaxud hərəkətsizliyindən fərqli səbəblərdən baş verərsə, onda OPERATOR Sifarişçinin gəmisinin demerecini kompensasiya etməyə razılışır.

11.11. Aşağıdakı səbəblərdən istənilən vaxt uzadılmaları boşdayanma, yaxud demerecdirsə, demerec hesab kimi istifadə edilən vaxt hesab edilməyəcəkdir:

Müfəttişi, müvafiq gəminin göyertəsində təftişi, gömrüyü, immiqrasiya nəzarəti, gözləmək, sahilə məlumatı yaxud digər inzibati tələbləri gözləmək;

Müvafiq gəminin lövbər dayanacağından tutmuş bütün cəld boşaldılma lövbərinədək və müvafiq gəminin sıraya durmasınadək keçdiyi işlər;

Çatdırılma Məntəqəsində istənilən zaman boşaldılmanı qadağan edən, məhdudlaşdıran yaxud ləngidən Azərbaycan orqanları tərəfindən qoyulan məhdudiyatlar yaxud OPERATOR tərəfindən ən yaxşı sənaye standartlarına əməl etmək üçün qoyulan istənilən məntiqi texniki məhdudiyatlar;

Gəminin göyertəsində yaxud sahil rezervuarlarında Yükün ölçülməsi və təftişi;

Ballast əməliyyatları, o cümlədən yük əməliyyatları ilə eyni vaxtda icra edilməyən məhsullar üzrə sürətli-olmayan əməliyyat

Sifarişçinin gəmisinə birbaşa təsir göstərən əlverişli olmayan hava yaxud dəniz şəraiti, o cümlədən Sifarişçinin gəmisindən əvvəl ləngimiş əvvəlki gəmilərin boşdayanmaları zamanı yaranan ləngimələr.

Müvafiq gəmi qurğularının sınıması yaxud yükü boşaltmaq üçün işə yararlı olmaması.

11.12. Gəminin demereci üzrə iddialar Xəzər gəmisinin boşaldılma tarixindən sonra otuz (30) təqvim günü ərzində, bu iddianın istinad etdiyi çatdırılma əməliyyatı üçün təqdim edilməlidir. Əks halda hesab ediləcəkdir ki, iddia geri götürülmüşdür. Bütün iddialar təsdiqləyici sənədlərlə birgə təqdim edilməlidir ki.

burada da iddianın bütün izahedici tərkib elementləri göstərilməlidir. Demerec iddialarının ödənişi bu iddianı Tərəfin qəbul etdiyi tarixdən sonra 10 (on) iş günü ərzində icra edilməlidir.

12. DƏMİR YOLU SİSTERNLƏRİNİN DEMERECİ, GÖMRÜK CƏRİMƏLƏRİ

12.1. Dəmir yolu sistemlərinin demereci dəmir yolu orqanları tərəfindən Beynəlxalq Malların Yükdəşimləri Müqaviləsinə və dəmir yolu qaydalarına əsasən hesablanacaqdır.

12.2. Sifarişçi dəmir yolu sistemlərinin demereci və Gömrük cərimələrinə görə cavabdehlik daşıyacaqdır, bir şərtlə ki, dəmir yolu sistemlərinin demereci və Gömrük cərimələri (müvafiq olduqda) Operatorun təsdiqlənmiş səhlənkarlıq əməlləri yaxud hərəkətsizliyi ucbatından baş verməsin.

12.3. Operator əlindən gələni etməlidir ki, öz hesabına yaxud Sifarişçinin hesabına ehtiyatlar yaratmaqla dəmir yolu sistemlərinin demerecini minimum endirsin.

12.4. Tərəflər bu Bənd çərçivəsində istənilən dəmir yolu sistemlərinin demerecini və gömrük cərimələrini təmiz niyyət ilə razılaşdırmalıdırlar. Əgər dəmir yolu sistemlərinin demerecinin və gömrük cərimələri iddiası barədə Sifarişçinin razılığı olmazsa, onda Sifarişçi bu iddianı aldıqdan sonra 30 (otuz) gün ərzində bu razılaşmamaları əsaslandırmaqlıdır, əks halda dəmir yolu sistemlərinin demerecinin və gömrük cərimələri qəbul edilmiş hesab ediləcəkdir.

12.5. Əgər Azərbaycan və Gürcüstan dövlət orqanları və Sifarişçi arasında olan mübahisələr səbəbindən yolun hər hansı hissəsində Sifarişçi Yüku həbs edilərsə yaxud saxlanılarsa, bütün mümkün iddialar və demereclər, o cümlədən saxlama haqları, və sair Sifarişçinin hesabına ödəniləcəkdir.

13. TƏRƏFLƏRİN MƏSULİYYƏTİ. FORS MAJOR

13.1 Bu Müqavilə üzrə Tərəflərin məsuliyyəti barədə ümumi prinsiplər aşağıdakı kimi olacaqdır:

13.1.1 Tərəflər Bu Müqavilə çərçivəsində öz öhdəliklərini mövcud qanunvericiliyə və bu Müqaviləyə uyğun yerinə yetirməməyə və ya lazımi qaydada yerinə yetirməməyə görə məsuliyyət daşıyacaqlar.

13.1.2 Hər tərəf öz növbəsində üzərinə düşən öhdəliyi lazımınca yerinə yetirəcək və digər Tərəfə lazımi qaydada mümkün yardımını göstərəcəkdir.

13.1.3 Mövcud müqavilə əsasında öz öhdəliyini pozmuş tərəf dərhal bu pozuntunu aradan qaldırmalıdır.

13.1.4 Mövcud müqavilənin şərtləri lazımi qaydada yerinə yetirilmədikdə və ya onun icrasında ləngimə olduqda günahkar Tərəf yaranmış faktiki itkilərin məbləğini kompensasiya etməlidir və heç bir halda Operator aşağıdakı hallara görə Müştəri qarşısında məsuliyyət daşımır:

- (b) biznes itkiləri
- (c) istehsalatda itki
- (d) gəlir itkisi
- (e) müqavilə itkisi
- (f) birbaşa və ya dolayı itki yaxud zərər
- (g) etibarın itirilməsi

13.1.5 Operator cari Müqavilə çərçivəsində öz fəaliyyəti ilə əlaqədar öz vəzifəsinin qeyri-adekvat icrasına görə məsuliyyətli daşıyacaqdır ki, bu da Müştəriyə dəymiş birbaşa itkilərin həcmi ilə müəyyən ediləcəkdir.

13.1.6. Sifarişçinin günahı ucbatından (məsələn Çatdırma Məntəqəsində limanı, Terminalı və gömrük rəsmiləşdirməsini səhmana sala bilməməsi) Çatdırılma Məntəqəsinə Yüknün Çatdırılma qrafikindən kənar yaxud ləngimə ilə çatdırılması halında, Sifarişçi Operatora vurulmuş zərəre görə, o cümlədən Çatdırılma Məntəqəsində Xəzər Gəmiçiliyinin neft tankerinin demereci və sair ilə əlaqədar məsuliyyət daşıyacaqdır.

13.2. Heç bir Tərəf bu Müqavilə çərçivəsində hər-hansı öhdəliklərin icra edilməməsi yaxud vaxtında icra edilməməsi səbəbindən dəyən zərəre görə

məsuliyyət daşımır, burada aşağıda təsvir edilən fors-major halları səbəbindən icra olunmamış ödəniş öhdəlikləri istisnadır.

11.2 Əgər yerinə yetirilməyən və ya vaxtında yerinə yetirilməyən vəzifələr aşağıda qeyd olunmuş Fors Major nəticəsində yaranıbsa, ödəniş məsuliyyətindən başqa heç bir tərəf bu müqaviləyə əsasən yerinə yetirilməyən və ya vaxtında yerinə yetirilməyən vəzifələrinə görə məsuliyyət daşımayacaqlar.

13.3. Buradakıların ziddinə olan heç nəyə baxmayaraq, bu Müqavilədə hər hansı tərəfə şamil olunan xarici ticarətə nəzarət, ixraca nəzarət, emarqolar yaxud istənilən növ beynəlxalq boykotlarla əlaqədar istənilən qanunlara, qaydalara uyğun olmayan, onlar tərəfindən cəzalandırılan yaxud qadağan edilən hərəkətlərə (o cümlədən əməliyyatla əlaqədar addımlar ata bilməməsi) onu məcbur etmək yaxud ondan bunları tələb etmək kimi heç nə nəzərdə tutulmayıb, heç nə bu formada şərh edilməməli yaxud izah olunmamalıdır.

13.4. Bu müqavilənin məqsədləri üçün fors-major dedikdə aşağıdakılar nəzərdə tutulur:

13.4.1. Tərəflərin nəzarətində olmayan və bu Müqavilə çərçivəsində onların fəaliyyətinə təsir göstərən hər hansı hadisə yaxud vəziyyət (təbiətin gücü, insan fəaliyyəti yaxud digər səbəblərdən baş verən hallar);

13.4.2. Elektrik enerjisinin təchizatçıları tərəfindən verilən elektrik enerjisində qırılmalar

13.4.3. Təbii fəlakətlər yaxud anti-ictimai tədbirlər, yanğınlar, partlayışlar, zəlzələlər, dəniz riskləri, daşqınlar, güclü külək, tayfunlar, quraqlıqlar, elan edilən yaxud edilməyən müharibələr, üsyanlar, sabotajlar, ictimai iğtişaşlar, inqilablar, bədbəxt hadisələr, yükdaşınmanın yaxud tikintinin gedişində dayanmalar yaxud ləngimələr, blokadalar, boykotlar, tətillər və digər əmək konfliktləri, embarqolar, ənənəgi yük daşınma vasitələrinin işində davamsızlıq yaxud dayanmalar;

13.4.4. Hər hansı qanunlar, əmrlər, qərarlar, fərmanlar, Gömrük orqanlarının, yükdaşınma nazirliyinin, dəmir yolu orqanlarının, Azərbaycan Respublikasının

dövlət yükdaşıma şirkətlərinin, yaxud digər dövlət təşkilatlarının, istənilən beynəlxalq, milli, liman yaxud yerli təşkilatların, yaxud hakimiyyət orqanlarının, yaxud belə hakimiyyət orqanlarının adından fəaliyyət göstərən hər hansı hüquqi yaxud fiziki şəxs yaxud yuxarıda sadalananların birbaşa yaxud dolaylı nəzarətində olan istənilən hüquqi şəxsin rekvizisiyaları, tələbləri, yaxud sorğuları səbəbindən tranzit yükdaşıma xidmətlərində olan qırılmalar

13.5 Fors Major ilə üzləşmiş tərəf dərhal digər tərəfi yaranmış vəziyyətin bütün təfərrüatları ilə xəbərdar etməli, fəvqəladə vəziyyətin lazımi təsvirini təmin etməli və harda mümkünsə, bu vəziyyətin biznesə vura biləcəyi ziyanın həcmi və bu halın nə qədər müddətə davam etməsini dəyərləndirməlidir. Fors majorun təsirinə məruz qalmış Tərəf, bu müqavilə çərçivəsində yerinə yetirməli olduğu lazımi tədbirlər əsasında bu vəziyyətin biznesə kifayət qədər minimal ziyan vurmasına cəhd etməli və Fors Major vəziyyət aradan qalxdıqdan sonra kifayət qədər qısa müddətdə fəaliyyətini bərpa etməlidir

13.6 Əgər Fors Major vəziyyəti 60 (altmış) gündən çox davam edərsə, onda hər bir Tərəf mövcud müqaviləni erkən başa çatdırmaq hüququna malik olacaqdır.

14. İDDIALAR, ARBITRAJ VƏ TƏNZİMLƏYİCİ QANUN

14.1 Mövcu müqavilədən yaranan və ya bağlı olan bütün iddialar, o cümlədən demerec ilə bağlı iddialar yükün yüklənməsindən sonra 30 (otuz) gün ərzində təqdim olunmalıdır, demerec ilə bağlı iddialar başqa iddialar kimi Yük Sifarişçiyə çatdırıldıqdan sonra təqdim edilir; bütün digər hallarda iddialar rədd olunacaq.

14.2 İddianın təqdim edən tərəfin məktub və ya faks mesajının alındığı tarix (məktubun çatdırılması zamanı axırkı poçt idarəsinin təsdiq etdiyi qəbzlə təsdiqlənir) iddianın təqdimat tarixi hesab ediləcəkdir.

14.3 İddianı almış tərəf onu nəzərdən keçirərək onun məğzi üzrə cavab verməlidir – iddia qəbzini aldığı gündən sonra 30 (otuz) gün müddətindən gec olmayaraq

iddianın ya tamamilə, ya da qismən qəbulunu təsdiqləməli və ya qismən ya da tamamilə rədd etməlidir.

14.4 Bütün iddialar təsdiqləyici və dəstəkləyici sənədlərlə birlikdə təqdim olunmalıdır ki, bu iddianın bütün tərkib hissəsini aydınlaşdırsın.

14.5 Tərəflərin müqavilə öhdəliklərinə və bu müqaviləyə əsasən qanuna riayət etməmə və ya pozma hərəkətlərinin məsuliyyəti (səmərəlilik məsələsi də daxil olmaqla) müvafiq məsələni digər yurisdiksiyalı ədalət məhkəməsinin müzakirəsinə təqdim edəcək qanuni tələblərin seçimi istisna olmaqla ingilis qanunlarına uyğun olaraq baxılacaq və qərar qəbul olunacaqdır.

14.6. Tərəflər bu Müqavilədən yaxud onunla əlaqədar yaranan bütün müzakirə və mübahisələri dostcasına həll etməyə səy göstərəcəklər. Əgər bir Tərəfin digər Tərəfi məlumatlandırdığı tarixdən sonrakı otuz (30) gün ərzində mübahisə öz həllini tapmazsa, onda istənilən Tərəf məsələni BMT- Komissiyasının Beynəlxalq Ticarət Qanununun (BMTK BTQ) Arbitraj Qaydalarına əsasən arbitraj müzakirəsinə çıxara bilər, belə ki hazırda qüvvədə olan bu qaydaların cari Bənd ilə uzlaşdığı qəbul olunur; amma əgər bu Müqavilənin şərtləri ilə BMTK BTQ arasında ziddiyyətlər olarsa onda bu Müqavilənin müddəaları üstün hesab ediləcəkdir.

14.7 Arbitraj məhkəmə prosesi ingilis dilində aparılacaqdır. Arbitraj məhkəmənin yeri, İngiltərənin London şəhərindədir. Arbitraj məhkəməsinin tərkibi üç hakimdən ibarət olacaqdır: Hər bir Tərəf bir hakim təyin edəcək və təyin edilmiş iki hakim isə birlikdə üçüncü hakimi təyin edəcəklər ki, o da arbitraj prosesinin sədri olacaqdır.

14.8. Arbitraj qərarı bu qərarın nəyə əsaslandığını bildirən səbəbləri özündə əks etdirməlidir. Hakimin qərarı üzrə mühakimə bu qərardan daha üstün yurisdiksiyalı istənilən məhkəməyə Tərəflərin hər ikisi yaxud biri tərəfindən daxil edilə bilər. Tərəflər qəbul edirlər və razılaşırlar ki, bu Müqavilə və onunla əlaqədar qəbul edilmiş bütün qərarlar BMT-nin 1958-ci ildə qəbul etdiyi Xarici Arbitraj Qərarlarının Tanınması Üzrə Konvensiyasına əsasən tənzimlənir.

14.9. Cari Müqavilədən yaranan arbitraj mübahisələr üzrə əldə edilmiş hüquq Müqaviləyə xitam verdikdən sonra da qüvvədə qalacaqdır.

14.10. Tərəflər öhdəlik götürürlər ki, arbitraj qərarının icrasını göstərilən vaxt müddətində və BMTK BTQ Arbitraj Qaydalarına uyğun icra edəcəklər.

Tərəflə bu müqavilədən irəli gələn fikir ayrılıqlarını və bütün mübahisələri sülh yolu ilə həll etməyə çalışmalıdır. Əgər mübahisə bir tərəf, digər tərəfi xəbərdar etdikdən sonra 30 (otuz) gün ərzində həll olunmursa, istənilən tərəfin mübahisəni Londonun Ali Məhkəməsinə çıxarmaq hüququ var.

15. BİLDİRİŞLƏR

15.1 İstənilən bildiriş yazılı formada olmalı və şəxsən, teleks və ya digər rabitə vasitələri ilə (faks mesajları da daxil olmaqla) çatdırıla bilər.

15.2 Şəxsən çatdırılma bildirişlər faktiki alınma tarixində təqdim edilmiş və qəbul olunmuş hesab olunacaqdır. Teleks və digər rabitə vasitələri ilə göndərilən bildirişlər göndərildiyi tarixdən təqdim edilmiş hesab ediləcək və göndərilmə tarixindən sonrakı tarixdə qəbul edilmiş hesab ediləcəkdir. İstənilən halda əgər razılaşdırılmış müddətdə tərəf aldığı qeydə cavab verirsə və ya bunu etməyə ona icazə verilsə, onda bu tarix alınma tarixindən başlamalıdır və əgər bu cavab həmin müddətin axırına kimi verilibsə, ondan o vaxtında verilmiş hesab olunmalıdır.

15.3 Ünvanını və bank məlumatlarını dəyişən tərəf üç gün ərzində yazılı şəkildə digər tərəfi bu haqda məlumatlandırmalıdır.

15.4 Tərəflərin əlaqə məlumatları (yalnız əməliyyatla məsələlərli ilə bağlı əlaqə saxlamaq üçün)

“Azərtrans LTD” LLC

Ünvan: Böyük Qala 37, Bakı, Azərbaycan

Faks: +994 12 437 28 27

Tel: +994 12 497 63 11

E-poçt: office@ azertrans.az

Sifarişçi : _____

Ünvan:

Faks: Tel:

E-poçt:

15.5. Sifarişçi bildirir və təminat verir ki, Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan Respublikası, ABŞ, Al və / və ya beynəlxalq qurumların birbaşa yaxud dolayısı ilə hər hansı şamil etdikləri sanksiyaları və / və ya məhdudiyyətləri aid edilən tərəflərlə və / və ya yüklərlə münasibətdə olmayacaqlar. Sifarişçi özünün tərəfindən belə pozulma hallarından, Sifarişçinin belə fəaliyyəti ilə əlaqədar pozulmalardan Operatoru tam sığortalanmış və zərərsiz vəziyyətdə saxlayacaqdır. Belə pozulma halı baş verərsə, onda Operator özünün heç bir xərci olmadan cari Müqaviləni birtərəfli qaydada ləğv etmək hüququna malik olacaqdır.

15.6 Yükün yerdəyişmə rejimində olduğu zaman, müvafiq qanunlara, gömrük qaydalarına və nizamnaməsinin tələblərinə əsasən Sifarişçinin rezervuar-daxili yaxud digər hər hansı digər ötürmə əməliyyatları həyata keçirmək hüququ olmayacaqdır.

15.7 Əlavə təqdimatlar və şərtlər: Azərbaycan Respublikasının qanunları və beynəlxalq müqavilələri (məs, Azərbaycan Respublikasının 1998-ci il tarixli, 535 İQ sayılı qanunu) əsasında Operator tələb edir ki, Sifarişçi müəyyən təqdimatlar və sazişlər hazırlasın və buna müvafiq olaraq Sifarişçi razılaşsın ki, bu müqavilənin

şərtlərinə uyğun olaraq Sifarişçi yükünün Azərbaycan və / vəya Gürcüstan əraziləri ilə qaytarılma məntəqəsinə və daha sonra isə son mənzilə tranzit daşınmaları növbəti təqdimatlar və şərtlərdən asılı olacaqdır.

15.8. Sifarişçi bu müqavilə əsasında daşınan Müştəri Yükünü Ermənistan Respublikasına nəql edə, daşıya, sata və ya digər yollarla keçirə bilməz, və ya Ermənistan Respublikasından hər hansı bir şəxsə və ya Ermənistan Respublikasına nəql edə, sata və ya digər yollarla keçirə bilən hər hansı bir şəxsə və ya Ermənistan Respublikasının hər hansı bir vətəndaşı üçün keçirə bilməz.

15.9 Müştəri bu müqavilə əsasında daşınan Müştəri Yükünü bilərəkdən Gürcüstan ərazisində qeydə alınmış və bizneslə məşğul olan o yerli hüququ şəxsə nəql edə, sata və ya digər yollarla keçirə bilməz ki, Sifarişçinin ehtimalına görə o Sifarişçinin Yükünü Ermənistan Respublikasına yaxud oradakı hər hansı hüquqi yaxud fiziki şəxsə nəql edir, satır və ya digər yollarla keçirir yaxud Azərbaycan Respublikası və Gürcüstan qanunlarına uyğun olan gömrük rejimini pozur.

16. MÜQAVİLƏYƏ XİTAM VERİLMƏSİ

16.1 Mövcud müqavilə aşağıdakı əsaslar səbəbindən ləğv oluna bilər:

16.2 Mövcud müqavilə (və ona əlavələr də daxil olmaqla) çərçivəsində tərəflər öhdəliklərini tamamilə yerinə yetirdikdə.

16.3 Hər iki tərəfin razılığı ilə tərəfləri vəkalət verdiyi şəxsin yazısı və imzası ilə dayandırıldıqda.

16.4 Bu müqavilədə nəzərdə tutulmuş digər səbəblər halında.

17. İZAH

17.1 Tərəflər qəbul edir ki, mövcud Müqavilə onun mövzusu ilə əlaqədar Tərəflər arasında tam razılıq və anlaşmanı ifadə edir.

17.2 Mövcud müqavilənin bəndlərini adları istinadın münasib olması üçün istifadə olunur və mövcud müqavilənin tərkib elementi kimi nəzərdə tutulmamalıdır.

18. BAĞLANIŞ VƏ KEÇİD HESABATLARI

18.1. Məxfilik

18.1.1. Tərəflər təsdiq etməlidir ki, mövcud müqavilənin məzmunu tamamilə məxfidir və müqaviləni imzalandığı tarixdən etibarən tərəflər bunun məxfi saxlayacağına öhdəlik götürürlər.

18.1.2. Bu müqavilənin bütün Əlavələri də məxfi olmalıdır. Əlavələrlə əlaqədar məxfiliyin qorunması həmin Əlavələr imzalandığı andan qüvvəyə minir.

18.2. Tərəflərin digər tərəfin razılığı olmadan məxfi məlumatı üçüncü şəxsə açıqlamağa yalnız aşağıdakı hallarda hüququ vardır:

- Əgər belə bir məlumat qüvvədə olan qanunda nəzərdə tutulmuş formada mübahisə mərhələsini həll etmək üçün istifadə olunursa;
- Əgər məlumat Tərəfə xidmət göstərən üçüncü şəxsə verilsə və o bu məlumatı məxfi olduğunu qəbul edirsə və bu məlumat yalnız Tərəflərin müəyyən etdiyi məqsədlər üçün istifadə olunursa;
- Tərəflərin yurisdiksiyalarına lazım ola biləcəyi kimi, onların ölkələrinin dövlət orqanlarının tələb etdiyi hallarda;
- Əgər razılaşma tələb edilən məsələlərlə əlaqədar, razılaşdırılmış sahədə, hər bir konkret hal üçün Operatorun yazılı razılığı əldə edilməzsə, Sifarişçi, bunu (fərdi yaxud istənilən kombinasiyada) yenidən yaratmayacaq, təqdim etməyəcək, buna istinad etməyəcək, dərc etməyəcək, paylaşmayacaqdır. Əgər (i) Operator Sifarişçinin xahişini imtina etməsi, (ii) Operator Sifarişçinin xahişinə məhəl qoymaması (iii) Sifarişçi Operatorun razılığını tələb etməməsi səbəblərindən, Sifarişçi hər bir konkret hal üzrə (fərdi yaxud istənilən kombinasiyada) yenidən yaratma, təqdim etmə, istinad etmə, dərc etmə, paylaşma üçün Operatorun razılığını əldə edə bilməzsə, onda bütün hallarda Sifarişçinin hərəkəti yaxud hərəkətsizliyi səbəbindən ortaya çıxan Operatorun bütün itkiləri, zərərləri, xərcləri,

cərimələri, cəza tədbirləri, gəlirin və / və ya mənfəətin itkisi, etibarın itirilməsi, digər müştərinin itirilməsi (fərdi yaxud istənilən kombinasiyada) hallarına görə Sifarişçi məsuliyyət daşıyacaqdır.

18.3. Müqavilənin etibarlılıq müddəti bitdikdə və / və ya ona xitam verildikdə tərəflərin məxfiliyə riayət etmə məsuliyyəti növbəti 3 (üç) il ərzində qüvvədə qalacaqdır.

18.4. Heç bir Tərəf qarşı Tərəfin əvvəlcədən yazılı razılığı olmadan bu müqaviləyə əsasən malik olduğu hüquqlarını ötürə bilməz, amma belə razılıq da əsassız olaraq imtina edilməməlidir.

18.5. Bu müqavilə Tərəflər arasında əvvəllər bağlanmış, şifahi və yazılı formada olan, bu Müqaviləyə aid bütün əvvəlki memorandumlar yaxud Müqavilələrdən imtina əvəzləməsidir.

18.6. Mövcud Müqaviləyə Tərəflərin qarşılıqlı razılığı əsasında edilən və yazılı formada saxlanılan bütün Əlavələr və düzəlişlər mövcud Müqavilənin ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edəcəkdir.

18.7. Əgər bu Müqavilənin hər hansı bir şərti etibarsız olarsa və ya qüvvədən düşərsə, onun heç bir təsir qüvvəsi olmayacaq və müəyyən təsiri olmadığı üçün bu müqavilədən digər hissəsinə təsir etmədən Müqavilədən çıxarılmış hesab ediləcəkdir. Bundan sonra Tərəflər etibarsız olan və qüvvədən düşmüş hər bir şərti etibarlı və qüvvədə olacaq şərtlə dəyişdirmək üçün bütün səylərini ortaya qoyacaqdır.

18.8. Mövcud müqaviləyə əsasən təmin olunmayan məsələlər qüvvədə olan qanunun müddəalarına müvafiq olaraq həll olunmalıdır

18.9. Bu müqavilə 2 (iki) əsli nüsxə olaraq ingilis dilində imzalanacaq, hər Tərəf bir nüsxəyə malik olacaq və hər iki əsli eyni hüquqi qüvvəyə malik olacaqdır.

Bu sənədin şahidləri olan və icra edici olan tərəflər üçün bu müqavilə birinci səhifədə olan tarixdən qüvvə olacaq.

BUNUNLA TƏSDIQLƏNİR KI, SİFARİŞÇİ:

Tərəflər bu Müqaviləni onun _____

birinci səhifəsində göstərilən _

tarixdən icra edəcəklər _____

OPERATOR:

Adı: _____

Azertrans MMC

Vəzifəsi : _____

_____

Adı: Cənab. Pərviz Əliyev

Vəzifəsi : Baş Direktor